

REGIONŲ APYGARDOS ADMINISTRACINIS TEISMAS

NUTARTIS

2021 m. rugsėjo 13 d.
Šiauliai

Regionų apygardos administracinio teismo Šiaulių rūmų teisėja Jarūnė Sedalienė, susipažinusi su gautu pareiškėjo Viešojo intereso gynimo fondo patikslintu skundu,

n u s t a t ė :

Pareiškėjas Viešojo intereso gynimo fondas 2021 m. balandžio 12 d. (per Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalą) kreipėsi į Regionų apygardos administracinę teisumą su skundu prašydamas: 1) panaikinti atsakovo Valstybinės miškų tarnybos direktoriaus 2021 m. kovo 12 d. įsakymą Nr. 76-21-V „Dėl VĮ Valstybinių miškų urėdijos patikėjimo teise valdomo Švenčionėlių regioninio padalinio administruojamų miškų, vidinės miškotvarkos projekto patvirtinimo“; 2) įpareigoti atsakovą VĮ Valstybinių miškų urėdiją kreiptis į instituciją, atsakingą už saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo organizavimą, dėl reikšmingumo išvados, patvirtinančios, kad pagal Miškotvarkos projektą numatytos planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimas negali daryti poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms, ir šis poveikis negali būti reikšmingas, o gavus išvadą, kad poveikis bus reikšmingas – atlikti Miškotvarkos projekto poveikio aplinkai vertinimo procedūras; 3) įpareigoti atsakovą VĮ Valstybinių miškų urėdiją kreiptis į instituciją, atsakingą už saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo organizavimą, dėl reikšmingumo išvados, patvirtinančios, kad pagal Miškotvarkos projektą numatytos planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimas negali daryti poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms, ir šis poveikis negali būti reikšmingas, o gavus išvadą, kad poveikis bus reikšmingas – atlikti Miškotvarkos projekto strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrą; 4) priteisti iš atsakovo patirtas bylinėjimosi išlaidas.

2021 m. balandžio 21 d. Regionų apygardos administracinio teismo Šiaulių rūmai nutartimi įpareigojo pareiškėją ištaisyti skundo trūkumus, tačiau 2021 m. gegužės 7 d. raštu „Dėl teismo nustatytų trūkumų“ pareiškėjas nurodė, jog pasirinktą teisių gynimo būdą ir reikalavimų apimtį laiko tinkamu ir pakankamu. Taip pat nurodė, kad dėl išdėstytų motyvų pareiškėjas skundo reikalavimų nekeičia ir pirminio skundo nauju teismo siūlomu reikalavimu nepapildo.

Regionų apygardos administracinio teismo Šiaulių rūmai 2021 m. gegužės 17 d. nutartimi pareiškėjo Viešojo intereso gynimo fondo skundo dalį, kuria pareiškėjas prašo: 1) įpareigoti atsakovą VĮ Valstybinių miškų urėdiją kreiptis į instituciją, atsakingą už saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo organizavimą dėl reikšmingumo išvados, patvirtinančios, kad pagal Miškotvarkos projektą numatytos planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimas negali daryti poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms, ir šis poveikis negali būti reikšmingas, o

gavus išvadą, kad poveikis bus reikšmingas – atlikti Miškotvarkos projekto poveikio aplinkai vertinimo procedūras; 2) įpareigoti atsakovą VĮ Valstybinių miškų urėdiją kreiptis į instituciją, atsakingą už saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo organizavimą, dėl reikšmingumo išvados, patvirtinančios, kad pagal Miškotvarkos projektą numatytos planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimas negali daryti poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms, ir šis poveikis negali būti reikšmingas, o gavus išvadą, kad poveikis bus reikšmingas – atlikti Miškotvarkos projekto strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūras, laikyti nepaduotu. Likusioje dalyje teismas Viešojo intereso gynimo fondo skundą priėmė.

Pareiškėjas atskiruoju skundu kreipėsi į Lietuvos vyriausiąją administracinę teisumą dėl skundo dalies, kurioje laikytas skundas nepaduotu. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2021 m. rugpjūčio 25 d. nutartimi pareiškėjo Viešojo intereso gynimo fondo atskirąjį skundą atmetė. Regionų apygardos administracinio teismo Šiaulių rūmų 2021 m. gegužės 17 d. nutartis palikta nepakeista.

2021 m. rugsėjo 3 d. gautas pareiškėjo patikslintas skundas „Dėl administracinių aktų panaikinimo“, kuriuo pareiškėjas prašo: 1) panaikinti atsakovo Valstybinės miškų tarnybos direktoriaus 2021 m. kovo 12 d. įsakymą Nr. 76-21-V „Dėl VĮ Valstybinių miškų urėdijos patikėjimo teise valdomo Švenčionėlių regioninio padalinio administruojamų miškų vidinės miškotvarkos projekto patvirtinimo“; 2) atnaujinti terminą prašymui dėl atsakovo VĮ Valstybinės miškų urėdijos 2021 m. vasario 3 d. rašto Nr. 9.12-S(E)-21-166 „Dėl pastabų, pasiūlymų, reikalavimų Švenčionėlių vidinės miškotvarkos projektui“ panaikinimo“; 3) panaikinti atsakovo VĮ Valstybinių miškų urėdijos 2021 m. vasario 3 d. raštą Nr. 9.12-S(E)-21-166 „Dėl pastabų, pasiūlymų, reikalavimų Švenčionėlių vidinės miškotvarkos projektui“; 4) priteisti iš atsakovo patirtas bylinėjimosi išlaidas.

Prašydamas atnaujinti terminą prašymui dėl atsakovo VĮ Valstybinių miškų urėdijos 2021 m. vasario 3 d. rašto Nr. 9.12-S(E)-21-166 „Dėl pastabų, pasiūlymų, reikalavimų Švenčionėlių vidinės miškotvarkos projektui“ panaikinimo, nurodė, kad apeliacinės instancijos teismas išnaginėjo byloje kilusį procesinį – teisinį ginčą tarp pareiškėjo ir pirmosios instancijos teismo dėl to, kurie iš reikalavimų – ar pareiškėjo pasirinkti savarankiški reikalavimai VĮ Valstybinių miškų urėdijai, prašant įpareigoti atlikti pastarąją veiksmus, ar pirmosios instancijos teismo pasiūlymas patikslinti reikalavimus ginčijant VĮ Valstybinių miškų urėdijos raštą, laikytinas tinkamu teisų gynimo būdu. Paaikšino, kad abi šios galimybės yra alternatyvios, todėl tik po to, kai apeliacinės instancijos teismas padarė išvadą, jog pareiškėjo reikalavimai įpareigoti VĮ Valstybinių miškų urėdiją atlikti veiksmus nelaikytini tokiais skundo reikalavimais, kurie yra savaime pakankami administracinei bylai pradėti, pareiškėjui atsirado pagrindas rinktis kitą alternatyvų teisių gynybos būdą ginčijant VĮ Valstybinių miškų urėdijos raštą, kaip tam tikrą administracinį sprendimą. Nurodė, kad jeigu bylą išnaginėjus apeliacine tvarka, apeliacinės instancijos teismas būtų pripažinęs visus pareiškėjo reikalavimus tinkamais, reikalavimas dėl VĮ Valstybinių miškų urėdijos rašto panaikinimo būtų laikytinas pertekliniu, todėl mano, kad būtinybė patikslinti skundą atsirado tik apeliacinėje instancijoje išnaginėjus pareiškėjo atskirąjį skundą ir apeliacinės instancijos teismui priėmus 2021 m. rugpjūčio 25 d. nutartį. Nurodo, kad iki pirminio skundo padavimo pareiškėjas buvo pasirinkęs aukščiau aptartą alternatyvų teisių gynimo būdą ir iki apeliacinės instancijos teismo išaiškinimų laikė, jog pagrįstai galėjo klysti dėl reikalavimų pobūdžio. Patikslintas skundas teikiamas po apeliacinės instancijos teismo išaiškinimų paaiškėjus, jog byloje aktualu ginčyti ir kitą administracinį sprendimą, funkciniai susijusį su jau priimtu priminiu reikalavimu. Pareiškėjas nurodo, kad aukščiau minėtos aplinkybės pripažintinos objektyviomis priežastimis dėl kurių pareiškėjas praleido terminą skundžiamą raštą apskusti ir todėl praleistas terminas atnaujintinas.

Pareiškėjo Viešojo intereso gynimo fondo prašymas netenkintinas ir terminas neatnaujintinas.

Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ir ABTĮ) 29 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad jeigu specialus įstatymas nenustato kitaip, skundas (prašymas, pareiškimas) administraciniam teismui paduodamas per vieną mėnesį nuo skundžiamo teisės akto paskelbimo arba individualaus teisės akto ar pranešimo apie veiksmą (atsisakymą atlikti veiksmus) įteikimo suinteresuotai šaliai dienos.

To paties įstatymo 30 straipsnio 1 dalis numato, kad pareiškėjo prašymu administracinis teismas skundo padavimo terminą gali atnaujinti, jeigu bus pripažinta, kad terminas praleistas dėl svarbios priežasties ir nėra aplinkybių, nurodytų šio įstatymo 33 straipsnio 2 dalies 1-8 punktuose.

Svarbiomis priežastimis, sprendžiant termino atnaujinimo klausimą, gali būti pripažintos objektyvios kliūtys, t. y. nepriklausančios nuo proceso šalies valios aplinkybės, kurios sutrukdė jam laiku įgyvendinti procesines teises ar atlikti procesinius veiksmus.

Pažymėtina, kad svarbiomis termino skundai paduoti praleidimo priežastimis minėtos normos prasme laikytinos objektyvios, nuo asmens valios nepriklausančios aplinkybės, apribojusios jo galimybes efektyviai pasinaudoti teisminės gynybos teise (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2008 m. balandžio 10 d. nutartį administracinėje byloje Nr. TA444-25/2008; 2012 m. balandžio 27 d. nutartį administracinėje byloje Nr. TA602-37/2012; 2012 m. gegužės 18 d. nutartį administracinėje byloje Nr. TA444-48/2012). Praleistas terminas gali būti atnaujinamas tik išimtiniais atvejais, jeigu jo praleidimo priežastys tikrai buvo svarbios, ekstraordinarios (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2006 m. birželio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS6-219/2006). Pareiškėjai visus teiginius dėl termino praleidimo privalo pagrįsti objektyviais duomenimis (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2011 m. birželio 3 d. nutartis administracinėje byloje Nr. TA858-44/2011), tačiau spręsti, kokias priežastis, dėl kurių buvo praleistas terminas, pripažinti svarbiomis, kokias – nesvarbiomis, paliekama teismo diskrecijai, atsižvelgiant į faktines konkrečios bylos aplinkybes (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. balandžio 3 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS525-327/13). Pagal administracinių teismų praktiką sprendžiant praleisto skundo padavimo termino atnaujinimo klausimą svarbu atsižvelgti, ar siekdamas apginti savo pažeistas teises asmuo paisė sąžiningumo, rūpestingumo ir atidumo reikalavimų (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. birželio 26 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS502-499/2013; 2015 m. rugsėjo 2 d. nutartį administracinėje byloje. byloje Nr. AS-986-552/2015).

Kiekvienu konkrečiu atveju vertinant, ar pareiškėjas nėra praleidęs termino kreiptis į administracinę teisimą, būtina nustatyti termino kreiptis į administracinę teisimą eigos pradžią (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2010 m. vasario 5 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS146-104/2010; 2010 m. liepos 10 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS556-395/2010).

Operatyvumo imperatyvas reikalauja įvertinti, ar pareiškimas atnaujinti praleistą terminą paduotas per protingą laiko tarpą nuo aplinkybių, kurios sukliudė asmeniui laiku ir tinkamai jį paduoti, išnykimo. Nepagrįstas delsimas yra kliūtis atnaujinti praleistą terminą (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2011 m. lapkričio 24 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS⁴⁴²-697/2011). Be to, atkreiptinas dėmesys, kad sąžiningai teismo procese elgęsis pareiškėjas neturėtų prarasti vienos iš pagrindinių laisvių – teisės kreiptis į teisimą – dėl objektyvių, nuo pareiškėjo valios nepriklausančių priežasčių ar atsitiktinių aplinkybių.

Skundžiamas VI Valstybinių miškų urėdijos raštas Nr. 9.12-S(E)-21-166 „Dėl pastabų, pasiūlymų, reikalavimų Švenčionėlių vidinės miškotvarkos projektui“ priimtas 2021 m. vasario 3 d. Pareiškėjas nepateikė duomenų, kada minėtas raštas pastarajam įteiktas, tačiau atsižvelgiant į tai, kad pareiškėjo Viešojo intereso gynimo fondo vadovui – administruojančiam advokatui Sauliui Dambrauskui raštas išsiųstas el. paštu sauliusdamb@gmail.com, laikytina, jog jis įteiktas 2021 m.

vasario 4 d., todėl terminas skundo pateikimui dėl aukščiau nurodyto rašto baigėsi 2021 m. kovo 3 d.

Teismas, susipažinęs su aukščiau nurodytomis aplinkybėmis, sprendžia, kad pareiškėjas nebuvo pakankamai rūpestingas ir atidus, jis ne tik nepateisinamai ilgą laiką delsė kreiptis į teismą, tačiau teismui nutartimi nurodžius, jog tikslinga teikti prašymą dėl 2021 m. vasario 3 d. individualaus administracinio akto Nr. 9.12-S(E)-21-166 panaikinimo, naudodamasis savo pasirinktu galimai pažeistų teisių gynimo būdu, tokio prašymo neteikė, termino atnaujinti neprašė. Teismas pažymi, kad pareiškėjas nėra pateikęs objektyvių duomenų, kurie leistų daryti pagrįstą išvadą dėl objektyvių priežasčių egzistavimo, pateisinančių skundo padavimo termino praleidimą laikotarpiu nuo skundo padavimo termino pabaigos 2021 m. kovo 3 d. iki kreipimosi į teismą dienos, t. y. 2021 m. balandžio 12 d., todėl nėra pagrindo daryti išvadą, kad terminas kreiptis į teismą yra praleistas dėl objektyvių, nuo pareiškėjo valios nepriklausančių priežasčių.

Pareiškėjas skunde nurodė, kad iki pirminio skundo padavimo buvo pasirinkęs alternatyvų teisių gynimo būdą, t. y. prašyti įpareigoti VĮ Valstybinių miškų urėdiją atlikti veiksmus, todėl pagrįstai galėjo klysti dėl reikalavimų pobūdžio.

Teismas pažymi, kad pareiškėją atstovauja profesionalus teisininkas advokatas Saulius Dambrauskas, todėl advokato pasirinktas, kaip nurodo pareiškėjas, alternatyvus galimai pažeistų teisių gynimo būdas nėra ir negali būti pripažintas svarbia, nuo pareiškėjo valios nepriklausančia aplinkybe, kuri galėtų būti pripažinta pagrindu atnaujinti praleistą terminą skundo padavimui.

Teismas konstatuoja, jog pareiškėjo veiksmai yra jo valia pasirinktas teisių gynimo būdas, kuris negali būti vertinamas kaip objektyvi termino skundui paduoti praleidimo priežastis, ši aplinkybė objektyviai netrukdė jam laiku kreiptis į teismą. Pareiškėjas prašymą teismui dėl 2021 m. vasario 3 d. VĮ Valstybinių miškų urėdijos rašto Nr. 9.12-S(E)-21-166 „Dėl pastabų, pasiūlymų, reikalavimų Švenčionėlių vidinės miškotvarkos projektui“ uždelsė paduoti dėl jo paties elgesio, t. y. dėl pasirinkto teisių gynimo būdo, kurias teismas vertina kaip subjektyvias priežastis. Objektyvių aplinkybių, dėl kurių praleistas kreipimosi į teismą terminas, nenustatyta.

Teismas atmeta pareiškėjo argumentą, jog tik po 2021 m. rugpjūčio 25 d. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nutarties atsirado būtinybė teikti patikslintą skundą bei prašyti atnaujinti terminą aukščiau nurodyto akto apskundimui, nes apie galimai pažeistą jo teisę pareiškėjas buvo informuotas Regionų apygardos administracinio teismo 2021 m. balandžio 21 d. nutartimi. Pažymėtina ir tai, kad pareiškėjas pats nurodo, kad iki Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nutarties priėmimo naudojosi alternatyviu galimai pažeistų teisių gynimo būdu. Teismo nuomone, toks pareiškėjo procesinis elgesys negali būti pripažintas objektyvia priežastimi, pateisinančia praleisto termino atnaujinimą. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra nurodęs, kad kai asmuo praleidžia įstatymu nustatytą terminą dėl savo laisva valia pasirinkto elgesio – aktyviai ar pasyviai dalyvauja savo pažeistų teisių gynimo procese – modelio, kyla įstatyme numatytos teisinės pasekmės, t. y. teismas atsisako priimti asmens, praleidusio įstatyme numatytą terminą skundui paduoti, skundą (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. kovo 16 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS⁸⁵⁸-187/2012).

Pareiškėjo reikalavimas dėl Valstybinės miškų tarnybos direktoriaus 2021 m. kovo 12 d. įsakymo Nr. 76-21-V „Dėl VĮ Valstybinių miškų urėdijos patikėjimo teise valdomo Švenčionėlių regioninio padalinio administruojamų miškų vidinės miškotvarkos projekto patvirtinimo“ teisme priimtas 2021 m. gegužės 17 d. nutartimi. Teismui netenkinus pareiškėjo prašymo atnaujinti terminą dėl VĮ Valstybinių miškų urėdijos 2021 m. vasario 3 d. rašto Nr. 9.12-S(E)-21-166 „Dėl pastabų, pasiūlymų, reikalavimų Švenčionėlių vidinės miškotvarkos projektui“ panaikinimo, pareiškėjo patikslintas skundas atsisakytinas priimti.

ABTĮ 46 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad administracinės bylos proceso šalys yra pareiškėjas (skundą (prašymą, pareiškimą) padavęs subjektas; teismas, priėmęs nutartį); atsakovas

(viešojo administravimo subjektas ar kitas asmuo, kurio teisės aktai arba veiksmai (neveikimas) ar vilkinimas atlikti veiksmus skundžiami); tretieji suinteresuoti asmenys (tai yra tie, kurių teisės ar pareigoms bylos išsprendimas gali turėti įtakos).

Administracinėje byloje nagrinėjamas klausimas dėl Valstybinės miškų tarnybos 2021 m. kovo 12 d. įsakymo Nr. 76-21-V „Dėl VĮ Valstybinių miškų urėdijos patikėjimo teise valdomų Švenčionėlių regioninio padalinio administruojamų miškų, vidinės miškotvarkos projekto patvirtinimo“, kuriuo patvirtintas VĮ Valstybinės miškų urėdijos patikėjimo teise valdomų Švenčionėlių regioninio padalinio administruojamų miškų vidinės miškotvarkos projektas, teisėtumo ir pagrįstumo. Teismui galimai priėmus pareiškėjui palankų sprendimą ir panaikinus minėtą įsakymą, toks administracinės bylos išsprendimas galimai turėtų įtakos VĮ Valstybinių miškų urėdijos teisėms ir pareigoms, todėl tikslinga administracinėje byloje VĮ Valstybinių miškų urėdiją įtraukti trečiuoju suinteresuotu asmeniu.

Teismas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 33 straipsnio 1 dalimi, 33 straipsnio 2 dalies 9 punktu, 46 straipsnio 2 dalimi, 107-108 straipsniais,

n u t a r i a :

Pareiškėjo Viešojo intereso gynimo fondo prašymo dėl termino atnaujinimo patikslintam skundui dėl 2021 m. vasario 2 d. rašto Nr. 9.12-S(E)-21-166 „Dėl pastabų, pasiūlymų, reikalavimų Švenčionėlių vidinės miškotvarkos projektui“ panaikinimo netenkinti ir termino neatnaujinti.

Pareiškėjo Viešojo intereso gynimo fondo patikslintą skundą atsisakyti priimti.

Trečiuoju suinteresuotu asmeniu byloje laikyti Valstybinę įmonę Valstybinių miškų urėdiją, išsiųsti jai skundo ir atsiliepinimo su priedais nuorašus.

Siūlyti trečiajam suinteresuotam asmeniui Valstybinei įmonei Valstybinių miškų urėdijai per **14 kalendorinių dienų** nuo skundo gavimo dienos pateikti teismui atsiliepinimą ir visą medžiagą, susijusią su pareiškėjo skunde nurodytomis aplinkybėmis.

Nutartis per 7 kalendorines dienas nuo jos kopijos įteikimo dienos gali būti skundžiama atskiruoju skundu Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui per nutartį priėmusius Regionų apygardos administracinio teismo Šiaulių rūmus.

Teisėja

Jarūnė Sedalienė